

Čtvrtek 7. května 2009

Rovnost žen a mužů ve vnějších vztazích EU

P6_TA(2009)0372

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. května 2009 o rovnosti žen a mužů ve vnějších vztazích EU a při upevňování míru / budování státu (2008/2198(INI))

(2010/C 212 E/07)

Evropský parlament,

- s ohledem na zásady stanovené v článku 2, čl. 3 odst. 2, článku 13, čl. 137 odst. 1 písm. i) a článku 141 Smlouvy o ES,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, která byla vyhlášena dne 7. prosince 2000,
- s ohledem na Lisabonskou smlouvu, která byla podepsána dne 13. prosince 2007 v Lisabonu,
- s ohledem na Úmluvu OSN ze dne 18. prosince 1979 o odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW),
- s ohledem na čtvrtou světovou konferenci o ženách, která se konala v září roku 1995 v Pekingu, na deklaraci a akční platformu přijaté v Pekingu a na následné závěrečné dokumenty přijaté při příležitosti zvláštních zasedání OSN Peking +5 a Peking +10, které se týkají dalších akcí a iniciativ pro provádění Pekingské deklarace a akční platformy, jež byly přijaty první dne 9. června 2000 a druhá dne 11. března 2005,
- s ohledem na akční program EU týkající se rozvojových cílů tisíciletí, který přijala Rada dne 18. června 2008,
- s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN S/RES/1325 (2000) přijatou dne 31. října 2000 a S/RES/1820 (2008) přijatou dne 19. června 2008 o ženách, míru a bezpečnosti,
- s ohledem na závěry Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy ze dnů 23. a 24. května 2005 týkající se evropské bezpečnosti,
- s ohledem na dokument Rady ze dne 8. prosince 2008 nazvaný „Provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 posílené rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1820 v rámci EBOP“,
- s ohledem na závěry Rady ve složení pro obecné záležitosti ze dne 13. listopadu 2006 týkající se prosazování rovnosti žen a mužů a uplatňování genderového hlediska při řešení krizí,
- s ohledem na závěry Rady ve složení pro obecné záležitosti ze dne 8. prosince 2008 týkající se boje proti násilí na ženách, zejména v rámci evropské bezpečnostní a obranné politiky (EBOP), a všem formám diskriminace vůči nim,
- s ohledem na „Komplexní přístup k provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1325 a 1820 o ženách, míru a bezpečnosti ze strany EU“ ze dne 8. prosince 2008,
- s ohledem na probíhající přípravu pracovního dokumentu Komise nazvaného „Příprava akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější činnosti EU“,

Čtvrtek 7. května 2009

- s ohledem na vývoj evropské politiky sousedství (EPS) od roku 2004, a zejména na zprávu o pokroku předloženou Komisí o jejím provádění, a na akční plány, jež byly přijaty společně s Arménií, Ázerbajdžánem, Egyptem, Gruzii, Izraelem, Jordánskem, Libanonem, Moldavskem, Marokem, Palestinskou samosprávou, Tuniskem a Ukrajinou,
  - s ohledem na proces rozšiřování a na zprávy o pokroku, které předložila Komise,
  - s ohledem na svá předchozí usnesení o posílení postavení žen v mezinárodní a rozvojové politice a úloze žen při zajišťování bezpečnosti a míru, zejména na usnesení ze dne 1. června 2006 ⁽¹⁾, ze dne 16. listopadu 2006 ⁽²⁾ a ze dne 13. března 2008 ⁽³⁾,
  - s ohledem na svá usnesení o EPS, o strategii rozšiřování EU a o zemích a regionech sousedících s EU,
  - s ohledem na svá usnesení o nástrojích vnější pomoci,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2008 o rozvojových perspektivách upevňování míru a budování státu v situacích po ukončení konfliktu ⁽⁴⁾,
  - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci a na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A6-0225/2009),
- A. vzhledem k tomu, že uplatňování lidských práv žen a posílení postavení žen a jejich působení je důležité nejen z hlediska boje proti nerovnosti mezi ženami a muži a skutečného uplatňování jejich rovnosti v rámci vnějších vztahů EU, ale je klíčové i pro úspěšné provádění vnější politiky EU, včetně oblasti pomoci, rozvoje, rozšiřování, politiky sousedství, řešení konfliktů, bezpečnosti a upevňování míru a mezinárodního obchodu,
- B. vzhledem k tomu, že ačkoli se členské státy podílí na všech významných mezinárodních rámcích pro rovnost mezi ženami a muži a pro ženská práva a přestože na úrovni EU existuje řada dokumentů týkajících se této politiky, skutečné úsilí prosazovat rovnost žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější politice je stále nedostatečné, provádění stávajících dokumentů týkajících se této politiky je zdrženlivé a na řešení genderových otázek jako samostatného tématu nebyl vyčleněn dostatek rozpočtových prostředků,
- C. vzhledem k tomu, že přestože bylo v posledních letech dosaženo značného pokroku v oblasti prosazování rovnosti žen a mužů, hlavní orgány EU, tj. Parlament, Rada a Komise, nedisponují dostatečným personálem, jenž by byl konkrétně vyhrazen pro provádění vyhlášených genderových cílů v oblasti vnější politiky a rozšiřování, přičemž většina stávajícího personálu zodpovědného za genderové otázky zároveň vykonává alespoň jednu, a někdy i dvě, další funkce,
- D. vzhledem k tomu, že EU musí při prosazování rovnosti žen a mužů zaujmout celistvý a soudržný přístup,

Obecné poznámky

1. uznává, že orgány EU přikládají prosazování rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen rostoucí význam, zdůrazňuje však, že je ještě třeba vynaložit velké úsilí na to, aby byly politické závazky uskutečněny, a také zdůrazňuje, že je třeba vyčlenit na tuto otázku odpovídající finanční prostředky a personál odpovědný za provádění genderových cílů;
2. připomíná, že prosazování rovnosti žen a mužů vyžaduje nejen politická prohlášení na vysoké úrovni, ale rovněž politickou vůli vedení EU a členských států, stanovení prioritních cílů a sledování dosaženého pokroku;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 298 E, 8.12.2006, s. 287.

⁽²⁾ Úř. věst. C 314 E, 21.12.2006, s. 347.

⁽³⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0103.

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0639.

Čtvrtek 7. května 2009

3. vítá přijetí výše uvedeného „Komplexního přístupu k provádění rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) a č. 1820 (2008) o ženách, míru a bezpečnosti ze strany EU“ a přijetí Radou ve složení pro obecné záležitosti dne 8. prosince 2008 obecných zásad týkajících se násilí na ženách a dívkách a boje proti všem druhům diskriminace, které jsou vystaveny; vyzývá ty členské státy, které ještě nepřijaly své vnitrostátní akční plány k rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325, aby tak urychleně učinily v návaznosti na žádost Rady bezpečnosti; vybízí Komisi, aby poskytla technickou a finanční pomoc třetím zemím, které chtějí rozvinout vnitrostátní strategie pro provádění výše zmíněných rezolucí Rady bezpečnosti;
4. je potěšen tím, že přepracované znění evropské bezpečnostní strategie obsahuje odkaz na výše uvedenou rezoluci Rady bezpečnosti S/RES/1325 (2000) a S/RES/1820 (2008), jakož i na rezoluci S/RES/1612 (2005);
5. vyzývá Komisi, aby urychlila svou práci a do července roku 2009 navrhla v úzké spolupráci s členskými státy a sekretariátem Rady „Akční plán EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen ve vnější činnosti EU“, jenž bude uplatňován ve všech 27 členských státech a při jednáních s třetími zeměmi spolu se souborem účinných nástrojů kontroly;
6. vyzývá Radu a Komisi, aby systematicky zařazovaly téma rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen do politického dialogu a politických diskusí EU s partnerskými zeměmi;
7. žádá delegace Parlamentu, aby otázky spojené s rovností žen a mužů a posílením postavení žen řešily s parlamenty třetích zemí; zdůrazňuje význam poskytování podpory a pomoci národním parlamentům třetích zemí s cílem posílit jejich kapacitu pro to, aby mohly hledisko rovnosti mezi ženami a muži promítnout do své legislativní činnosti;
8. zdůrazňuje, že pro posílení postavení žen mají velký význam organizace občanské společnosti; vyzývá Komisi, aby těmto organizacím nasměrovala odpovídající finanční pomoc a aby podpořila účast nevládních organizací žen v politických dialozích s partnerskými zeměmi i v mírových vyjednáváních po celém světě;
9. vyzývá Komisi a členské státy, aby ve svých politikách prosazovaly soudržnost ve svém politickém přístupu k rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen; žádá, aby byly různé stávající politické rámce v této oblasti sloučeny do Konsenzu EU o rovnosti žen a mužů, jenž by zahrnoval jak vnitřní, tak vnější politiku;
10. prosazuje pravidelné konání konferencí, na kterých se bude diskutovat o otázkách spojených s rovnými příležitostmi pro ženy a muže a kterých se budou účastnit delegace na úrovni národních parlamentů složených z žen i mužů, a dále vyzývá k vypracování společných strategií pro realizaci projektů týkajících se tohoto tématu;
11. žádá Komisi, aby při plánování a provádění nástrojů vnější pomoci důsledněji a systematictěji řešila otázku nerovnosti mezi ženami a muži a stanovila ji prioritou, zejména pokud jde o poskytování pomoci v oblasti reformy bezpečnostního sektoru; naléhavě vyzývá k tomu, aby byly cíle, činnosti a financování v oblasti rovnosti žen a mužů začleněny do národních strategických dokumentů a aby jejich prostřednictvím byly otázky rovnosti žen a mužů lépe prosazovány; zdůrazňuje, že k optimálnímu dosažení cílů v oblasti rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen je zapotřebí celistvý přístup při používání nástrojů vnější pomoci, včetně nástroje předvstupní pomoci, nástroje evropské politiky sousedství, evropského nástroje pro demokracii a lidská práva, nástroje stability a tematických plánů, jako je „Investice do lidí“;

Čtvrtek 7. května 2009

12. domnívá se, že prostředky vyčleněné na zdravotnictví, a tedy na zdravotní péči o dívky a ženy, jsou vzhledem k závazkům, jež EU učinila v souvislosti s rozvojovou politikou, nedostatečné; zdůrazňuje, že na programy týkající se zdraví žen je třeba vyčlenit další finanční prostředky v rámci nástrojů vnější pomoci; poukazuje na to, že podle zvláštní zprávy Účetního dvora o rozvojové pomoci ES určené zdravotním službám v subsaharské Africe, zveřejněné v lednu 2009, se prostředky vydávané na zdravotnictví pro tento region jakožto podíl celkové pomoci ES v oblasti zdravotnictví od roku 2000 nezvýšily, zatímco zpráva o pokroku při dosahování rozvojových cílů tisíciletí za rok 2007 nadále poukazuje na tamější velmi vysokou úmrtnost matek;

13. poukazuje na to, že efektivní zohledňování rovnosti žen a mužů vyžaduje zlepšení koordinace mezi dárci a aktéry, mechanismy odpovědnosti a také to, aby vlády jednotlivých států více přijímaly rozvojový proces za vlastní; v tomto ohledu zdůrazňuje přidanou hodnotu spolupráce Evropské komise a OSN na rovnosti pohlaví pro rozvoj a mír a rozpočtových iniciativ zohledňujících rovnost žen a mužů; vítá zřízení pracovní skupiny pro ženy, mír a bezpečnost, jež je stanoveno ve výše uvedeném komplexním přístupu EU k uplatňování rezolucí Rady bezpečnosti S/RES/1325 (2000) a S/RES/1820 (2008);

14. znovu opakuje, že je nezbytné soustředit se nejen na ženy, ale také na vztahy mezi ženami a muži, jež vytvářejí a utužují nerovnosti mezi nimi; je přesvědčen, že z tohoto důvodu by se projekty měly zaměřovat na muže i na ženy;

15. zdůrazňuje, že by EU měla věnovat zvýšenou pozornost potřebám nejzranitelnějších a sociálně vyloučených žen, zejména žen zdravotně postižených, uprchlic či žen, které náležejí k menšinovým skupinám;

16. vyzývá Komisi, aby dále rozvíjela postupy a stanovila měřítko a ukazatele s cílem zajistit splnění svých závazků, které učinila v oblasti rovnosti žen a mužů ve své vnější politice;

17. domnívá se, že by Evropský institut pro rovnost pohlaví, zřízený v roce 2006, měl zahájit provoz co nejdříve a že by se jeho mandát měl rozšířit na vnější politiku;

18. vyzývá Komisi a členské státy, aby provedly Bruselskou výzvu k řešení sexuálního násilí v konfliktech a po nich;

19. vyzývá Komisi a členské státy, aby učinily opatření pro zamezení obchodování s lidmi a aby proti tomuto jevu bojovaly;

20. zdůrazňuje, že znásilnění a sexuální násilí jsou používána jako válečné zbraně; zdůrazňuje, že by měla být stíhána jako válečné zločiny a zločiny proti lidskosti; vyzývá ke zvýšení počtu podpůrných programů pro oběti těchto zločinů;

21. zdůrazňuje, že je třeba těžit z partnerství mezi EU a OSN a poučit se z celosvětových odborných zkušeností OSN v prosazování rovnosti žen a mužů a za posílení postavení žen s cílem zvýšit účinnost a výsledky politik a pomoci EU a zajistit soudržnost vnější pomoci partnerským zemím, a pomoci jim tak splnit jejich povinnosti;

Rovnost žen a mužů v rozhodovacím procesu EU

22. domnívá se, že současný počet personálu Rady a Komise, který pracuje na otázkách spojených s rovností žen a mužů, je nedostatečný; vyzývá tyto orgány, aby přidělily více zaměstnanců těm oddělením, jež se zabývají vnější činností EU v oblasti prosazování rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen;

23. konstatuje, že na vysokých pozicích v Radě a Komisi figuruje stále nedostatečný počet žen, a zejména žádá, aby bylo vynaloženo větší úsilí na obsazení vedoucích pozic delegací EU a zvláštních zástupců EU ženami; zdůrazňuje, že by v budoucím evropském útvaru pro vnější činnost měl působit vyrovnanější počet mužů a žen, zejména na vysokých pozicích, a že by měl zaměstnávat více pracovníků pověřených otázkami spojenými s rovností žen a mužů;

Čtvrtek 7. května 2009

24. vyzývá členské státy, aby se na misích a operacích EBOP podílelo více žen, a žádá vyšší účast žen na všech úrovních a ve všech etapách plánování a provádění; zdůrazňuje, že odborné znalosti a zkušenosti v oblasti rovnosti žen a mužů je nezbytné zohlednit už v počátečních etapách plánování mise či operace a že je důležité poskytovat pracovníkům systematické a důkladné školení o rovnosti žen a mužů před tím, než jsou na misi či operaci vysláni;

25. konstatuje, že je v současné době vynakládáno mnoho úsilí na to, aby byl do kultury EBOP zahrnut přístup, jenž zohledňuje rovnost žen a mužů, mimo jiné tím, že se v této politice rozvíjí jeho kvantitativní rozměr (např. prostřednictvím dotazníků, vytváření kontrolních seznamů, zjišťování počtu mužů a žen v operacích EBOP atd.); zdůrazňuje však, že pro pochopení socioekonomického kontextu, v němž se konají mise EBOP (tj. v oblastech konfliktu) a pro pochopení genderových problémů při provádění operací či programů je nutné vytvořit kvalitativní koncepční rámec;

26. vítá jmenování poradce pro otázky rovnosti žen a mužů u téměř všech misí EBOP v souladu s výše uvedenými závěry Rady z listopadu roku 2006; zdůrazňuje však, že práce těchto poradců může být mařena neexistencí konkrétní genderové politiky EU – zejména nedostatečným povědomím o této problematice nebo neochotou zohlednit její význam – a nedostatkem rozpočtových položek zohledňujících hledisko rovnosti pohlaví při financování misí EBOP;

27. oceňuje iniciativy, jejichž cílem je poskytovat školení o rovnosti žen a mužů personálu vysílanému na mise EBOP a pracovníkům v příslušných řídicích ústředích, a rovněž oceňuje značné úsilí, jež vyvinula Komise při školení svého personálu, zejména působícího v delegacích; znovu opakuje, že veškerý personál na všech úrovních plánování a provádění vnější politiky EU by měl být náležitě vyškolen; žádá Komisi a členské státy, aby zajistily, aby bylo školení povinné pro veškerý personál účastnící se misí a delegací, a to včetně vedení, a aby měl k dispozici pokyny týkající se otázek rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen;

28. je přesvědčen, že při plánování misí EBOP by mělo být zohledněno zapojení místních organizací žen do mírového procesu, aby bylo možné stavět na specifickém přínosu, jenž mohou mít, a rozpoznat, jak konkrétně jsou ženy konflikty zasaženy;

29. zdůrazňuje, že v současné době jsou kvóty nezbytným prostředkem k zajištění rovného zastoupení žen a mužů v mírových a bezpečnostních misích a při rozhodování ve vnitrostátních a mezinárodních procesech obnovy a k zaručení politické účasti žen při vyjednávání;

30. zdůrazňuje význam vyčlenění prostředků na citlivé otázky spojené s rovností žen a mužů; poukazuje na to, že rovnost žen a mužů by měla být v hlavních nástrojích vnější pomoci uvedena jako tematická otázka, že by měly být na genderové otázky vyčleněny zvláštní prostředky a že by měla být určena měřítko, podle kterých by se posuzovala účinnost využití poskytovaných finančních prostředků;

*

* *

31. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.